

**Evaluatierapport
Betaald parkeren
Helperplein & Verlengde Hereweg**

Evaluatierapport
Betaald parkeren
Helperplein & Verlengde Hereweg

Copyright © 2020

Auteurs

Jorrit Albers
Koen Esselink

Opdrachtgever

Gemeente Groningen, Freek de Bos

Vormgeving

G2K Creative Agency

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	7
1 Inleiding	11
2 Parkeerdrukmeting	17
3 Parkeermotief	21
4 Interviews	27
5 Conclusie	33
Bijlages	36

Management- samenvatting

Op het Helperplein en een deel van de Verlengde Hereweg in Groningen ondervonden bewoners en ondernemers overlast van langparkeerders. Parkeerplekken die bedoeld waren voor bezoekers van de winkels, bedrijven en horeca in het gebied werden de hele dag bezet gehouden door forenzen en ander wijkvreemd verkeer. Om dit tegen te gaan heeft de gemeente Groningen in december 2018 betaald parkeren ingevoerd. Daarbij is de eerste anderhalf uur gratis. Zo werd langparkeren ontmoedigd, maar kunnen de bezoekers van de winkels wel gratis parkeren.

Deze maatregel is geëvalueerd, met dit rapport als resultaat. De hoofdvraag van het onderzoek luidt: heeft de invoering van de maatregel *'betaald parkeren, waarvan de eerste anderhalf uur gratis'*, in het gebied geleid tot een afname van de overlast van langparkeerders?

Aanpak

Om deze vraag te beantwoorden is de parkeerdruk gemeten en vergeleken met de metingen die in 2017 zijn uitgevoerd. Ook is het parkeermotief onderzocht en zijn betrokkenen geïnterviewd om de huidige parkeersituatie te beoordelen. Het onderzoek is daarom kwalitatief én kwantitatief.

Parkeerdrukmeting

De bezettingsgraad¹ van het Helperplein en de Verlengde Hereweg ligt gemiddeld rond de 50%. Dat betekent dat gemiddeld gezien de hele dag de helft van de parkeerplekken nog beschikbaar zijn. Op het Helperplein was het aantal geparkeerde auto's ten opzichte van 2017 bijna gehalveerd.

Parkeermotief

Het parkeermotief 'bezoeken', waar de parkeerplaatsen in het gebied voor bedoeld zijn, ligt bij het Helperplein gemiddeld tussen de 63%-76%. Het percentage ligt ook hoger dan in 2017. Op basis van de metingen kan worden geconcludeerd dat op het Helperplein de maatregel het gewenste effect heeft gehad.

Aan de Verlengde Hereweg ligt het gemiddelde aandeel auto's met parkeermotief bezoeken een stuk lager tussen de 28%-35%. Het grootste deel van de geparkeerde auto's zijn langparkeerders. Het is alleen de vraag of er ook sprake is van parkeerverlast door langparkeerders, omdat gedurende de hele dag een groot deel van de parkeerplaatsen beschikbaar is.

Interviews betrokkenen

Zowel bewoners als ondernemers beamen dat door de invoer van de maatregel er niet tot nauwelijks overlast is van langparkeerders op het Helperplein. Daarmee is de maatregel een succes. De vereniging benadrukt wel dat het essentieel is om de anderhalf uur gratis parkeren te blijven behouden, om faillissement van winkels te voorkomen. De winkeliersvereniging is alleen niet geheel tevreden over de parkeersituatie aan de Verlengde Hereweg. De winkeliersvereniging oordeelt dat er niet voldoende parkeerautomaten zijn en vindt het gebrek aan bewegwijzering naar de locatie van de automaten ongelukkig. Zij verwachten dat hierdoor enerzijds dat er meer langparkeerders zullen zijn aan de Verlengde Hereweg en anderzijds dat bezoekers niet goed weten wat er wordt verwacht.

De gemeente oordeelt zelf dat de maatregelen inhoudelijk een succes zijn - de parkeerplekken in het gebied zijn immers beschikbaar gekomen voor kortparkeerders. Anderzijds blijkt het inrichten van de parkeerautomaten voor het verstrekken van een 'gratis parkeerrecht' op technische beperkingen te stuiten, waardoor de automaat de aanmelding van kentekens niet registreert. Als gevolg controleert de gemeente Groningen niet op betaald parkeren op het Helperplein en aan het deel van de Verlengde Hereweg.

Conclusie

Het doel van het invoeren van de maatregel 'betaald parkeren, waarvan de eerste anderhalf uur gratis' op het Helperplein en een deel van de Verlengde Hereweg om langparkeerders te weren, lijkt behaald. Er staan relatief gezien meer bezoekers op het Helperplein en op beide locaties is gedurende de hele dag voldoende plek beschikbaar. Hoe lang deze parkeersituatie zo blijft is onduidelijk. De ingevoerde maatregel lijkt op dit moment te werken, maar wanneer het aantal langparkeerders toeneemt kan de

gemeente daar niet op handhaven. De situatie is daarom niet duurzaam en heeft op termijn een alternatief. Alternatieven voor de huidige parkeersituatie moeten ertoe leiden dat langparkeerders wegblijven, kortparkeerders worden gefaciliteerd, maar de gemeente Groningen wel kan handhaven.

¹ Het aantal geparkeerde auto's ten opzichte van de maximale capaciteit

Inleiding

In 2012 is langs een deel van de Verlengde Hereweg bij wijze van proef een blauwe zone ingevoerd om langparkeren te ontmoedigen. In een blauwe zone mag men met een parkeerschijf voor een bepaalde tijd gratis parkeren. In 2018 concludeerde de gemeente Groningen dat deze blauwe zone niet handhaafbaar is en daarom onvoldoende functioneerde.

Aan de Verlengde Hereweg parkeerden ook na invoering van de blauwe zone veel auto's langer dan gewenst. De gemeente stelde dat een blauwe zone alleen kan functioneren met intensieve handhaving. Handhaving is problematisch, omdat handhaving van parkeerschijven niet door scanauto's kan worden uitgevoerd. Ook is niet te controleren of mensen hun parkeerschijf tussen door opnieuw instellen en moet handhaving een 'margetijd' hanteren, omdat een parkeerschijf niet exact is. Dit zorgt ervoor dat handhaving erg arbeidsintensief is, terwijl de opbrengsten ten goede komen van het Rijk. Daarmee kan handhaving niet (zoals bij regulier betaald parkeren) betaald worden uit de boetes, maar moet op een andere manier bekostigd worden.

Ook aan het Helperplein was behoefte aan parkeerregulering, omdat er overlast werd ondervonden van bewoners, medewerkers van bedrijven en forenzen die hun auto de gehele dag parkeerden. De ondernemers hebben verzocht om maatregelen in te voeren tegen deze langparkeerders om de parkeerdruk in het gebied te verlagen en als winkelcentrum aantrekkelijk te blijven voor het winkelend publiek.

Op 1 december 2018 is op het Helperplein en deel van de Verlengde Hereweg betaald parkeren ingevoerd. Om in de parkeerbehoefte van het winkelend publiek te voorzien, is het mogelijk om de eerste anderhalf uur gratis te parkeren. Bij het invoeren van deze maatregel is afgesproken om deze maatregel na twee jaar te evalueren op zijn effectiviteit. Het resultaat van deze evaluatie is dit onderzoeksrapport.

Onderzoeksoepzet

Het doel van het invoeren van betaald parkeren op het Helperplein en een deel van de verlengde Hereweg was het weren van langparkeerders in het gebied. Om te beoordelen of de maatregel effectief is geweest, zijn betrokkenen geïnterviewd en zijn op twee dagen in november 2020 metingen verricht naar de parkeerdruk en het parkeermotief.

Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van het onderzoek luidt: heeft de invoering van de maatregel 'betaald parkeren, waarvan de eerste anderhalf uur gratis', in het gebied geleid tot een afname van de overlast van langparkeerders?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen onderscheiden:

- Hoe wordt de huidige parkeersituatie in het gebied beoordeeld door belanghebbenden?
- Wat is de parkeerdruk in het gebied?
- Wat is het huidige aandeel van langparkeerders in het gebied?
- Wat is het parkeermotief van de parkeerders?

Onderzoeksgebied

Het betaald parkeren is ingevoerd op het Helperplein en een deel van de Verlengde Hereweg. Het deel van de Verlengde Hereweg loopt tussen de Natte Brug en de Van Royenlaan. Op Figuur 1. is het gebied met betaald parkeren gemarkeerd.

Figuur 1. Onderzoeksgebied.

Beoordeling huidige parkeersituatie

Het betaald parkeren is in december 2020 ingevoerd op verzoek van bewoners en ondernemers uit de buurt. Om te beoordelen in hoeverre met deze maatregel het gewenste effect is bereikt, worden de ondernemers en bewoners opnieuw gevraagd om de huidige situatie te beoordelen.

- Voor het perspectief van de bewoners is een vertegenwoordiger van Wijkcomité Helpman geïnterviewd.
- Voor het perspectief van de ondernemers is de voorzitter van de ondernemersvereniging geïnterviewd.
- Van de gemeente Groningen zijn het hoofd van 'straatparkeren' en een teamleider van de afdeling Toezicht en Handhaving bevestigd naar de situatie in het gebied rondom Winkelcentrum Helpman.

Metingen

De parkeerplekken zijn bedoeld voor bezoekers van de winkels en horecagelegenheden in het gebied. Het doel was langparkeerders te weren. Voor het gebied zijn daarom ook geen bewoners- of bezoekersvergunningen afgegeven. Voor de invoering van het betaald parkeren werden veel parkeerplekken gebruikt door forenzen die deze plekken de hele dag bezet hielden. Om te beoordelen of de parkeersituatie is verbeterd, zijn metingen uitgevoerd naar de parkeerdruk en het parkeermotief in het gebied. Deze metingen zijn uitgevoerd op zaterdag 7 november en donderdag 12 november. Deze metingen geven een beeld van een situatie op een doordeweekse dag en een zaterdag, wat vaak de drukste dag van de week is. Ook zijn op deze manier de metingen te vergelijken met de metingen uit 2017 die zijn uitgevoerd door onderzoeksbureau BonoTraffics, die ook de parkeerdruk heeft gemeten op een donderdag en zaterdag².

Parkeerdrukmeting

Op beide dagen is op verschillende momenten op de dag een meting uitgevoerd naar de parkeerdruk. De parkeerdruk is het aantal geparkeerde auto's in het gebied. De bezettingsgraad is de parkeerdruk ten opzichte van het aantal beschikbare plekken en wordt uitgedrukt als percentage. De parkeerdruk op het Helperplein is in 2017 gemeten door BonoTraffics³. De bezettingsgraad uit 2017 wordt vergeleken met de huidige bezettingsgraad, om te bepalen of de parkeerdruk in het gebied is veranderd.

Parkeermotief

Om te bepalen wie de auto's op de parkeerplekken in het gebied hebben geparkeerd is ook een meting uitgevoerd naar het parkeermotief. Op de twee meetdagen zijn met tussenpozen van twee uur en een kwartier de kentekens genoteerd van de auto's die zijn geparkeerd in het onderzoeksgebied⁴. Op basis van deze metingen is bepaald wat het parkeermotief is van de bestuurder.

Wonen

De openingstijden van de winkels in het gebied beginnen vanaf 7:00 uur. Auto's die om 6:30 uur al in het gebied stonden, zijn daarom aangemerkt als 'bewoner'. Een aantal medewerkers van de Albert Heijn vestiging en de bakkerij beginnen al voor 6:30 uur met hun werk, maar het is onbekend of deze medewerkers op deze dagen ook met de auto naar het Helperplein zijn gekomen.

Bezoeken

In het gebied geldt een maximale parkeerduur van twee uur. Van deze twee uur kan de eerste anderhalf uur gratis worden geparkeerd om bezoekers van het gebied tegemoet te komen. Wanneer een auto slechts één meetmoment wordt waargenomen, wordt in dit onderzoek deze auto aangemerkt als 'bezoeker'. De auto heeft dan binnen de maximale parkeerduur het gebied verlaten.

Werken

Alle auto's die pas na het eerste meetmoment om 6:30 uur naar het gebied komen en meerdere meetmomenten zijn waargenomen, worden aangemerkt als 'langparkeerder'. De exacte reden van de bestuurder om langdurig in het gebied te parkeren is onbekend. Doordat de auto aan het begin van de dag nog niet in het gebied was geparkeerd kan worden verondersteld dat het een medewerker van een van de bedrijven in of rond het onderzoeksgebied betreft. Deze langparkeerders zijn in dit gebied ongewenst, omdat de parkeerplekken zijn bedoeld voor korte parkeerbezoeken. Mensen die langdurig willen parkeren kunnen momenteel nog gratis parkeren in de aangrenzende straten.

Zorg

Voor het gebied zijn voor 10 kentekens, die horen bij de huisartsenpraktijken die zijn gevestigd in het verzamelgebouw aan het Helperplein, vergunningen afgegeven om te mogen parkeren. Dit zijn de zogenoemde 'verzorgendenvergunning' en 'praktijk vergunning'.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2. wordt de parkeerdrukmeting van het Helperplein uit 2017 vergeleken met de huidige parkeerdruk. Van de Verlengde Hereweg is alleen de huidige parkeerdruk bekend. De parkeerdruk geeft aan hoeveel gebruikte parkeerplekken er zijn ten opzichte van het totaal aantal parkeerplekken.

In hoofdstuk 3. wordt het parkeermotief van de auto's op het Helperplein van 2017 vergeleken met het huidige parkeermotief. Van de Verlengde Hereweg wordt alleen het huidige parkeermotief van de geparkeerde auto's beschreven. Het parkeermotief geeft aan of de geparkeerde auto's van bezoekers, langparkeerders, bewoners of verzorgenden zijn.

In hoofdstuk 4. zijn de interviews met de betrokkenen uitgewerkt. In dit hoofdstuk beoordelen het Wijkcomité Helpman, de Winkeliersvereniging Helpman en twee medewerkers van de gemeente Groningen de huidige parkeersituatie in het gebied.

In hoofdstuk 5. wordt de conclusie van het onderzoek gegeven en beoordeeld in hoeverre de betaald parkeren maatregel effectief is geweest.

In de bijlages staan de tabellen met de resultaten van de parkeerdrukmetingen en parkeermotiefmetingen die zijn gedaan in het gebied. In de tekst wordt naar deze tabellen verwezen.

² Van Heerde, E. (2017, 28 juni). Groningen, onderzoek Helperplein [BonoTraffics].

³ Van Heerde, E. (2017, 28 juni). Groningen, onderzoek Helperplein [BonoTraffics].

⁴ In verband met de privacy wetgeving zijn alleen de eerste vier tekens van het kenteken genoteerd en na verwerking vernietigd.

2

Parkeerdrukmeting

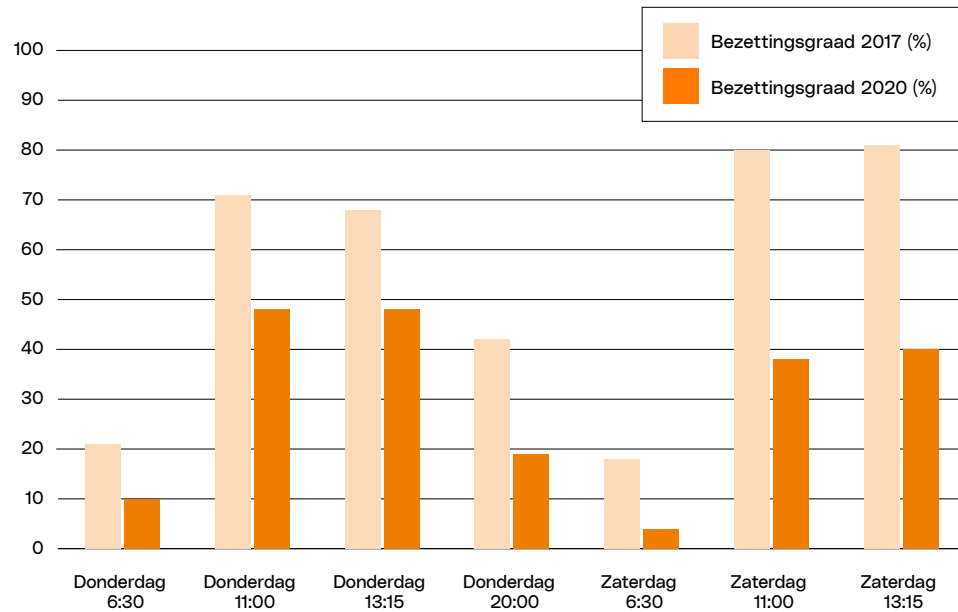
Op 7 en 12 november 2020 is gemeten hoeveel auto's er in het onderzoeksgebied geparkeerd stonden. De bezettingsgraad van het gebied is de hoeveelheid auto's ten opzichte van het maximale aantal beschikbare parkeerplekken, uitgedrukt in procenten.

Deze bezettingsgraad is vergeleken met de bezettingsgraad die in 2017 is gemeten, voordat het betaald parkeren is ingevoerd. Hieruit kan worden geconcludeerd hoe de parkeerdruk zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld.

Helperplein

De parkeerdruk op het Helperplein is sterk afgenomen in vergelijking met de situatie in 2017. Op elk vergelijkbaar meetmoment ligt de bezettingsgraad lager in 2020 dan in 2017.

De gemiddelde bezettingsgraad ligt op 29% in 2020 ten opzichte van 55% in 2017. De maximale bezettingsgraad in 2020 is 47% (Grafiek 1). Met andere woorden zijn op basis van deze metingen, gedurende de hele dag, op zowel donderdag als zaterdag meer dan de helft van de parkeerplekken op het Helperplein beschikbaar.

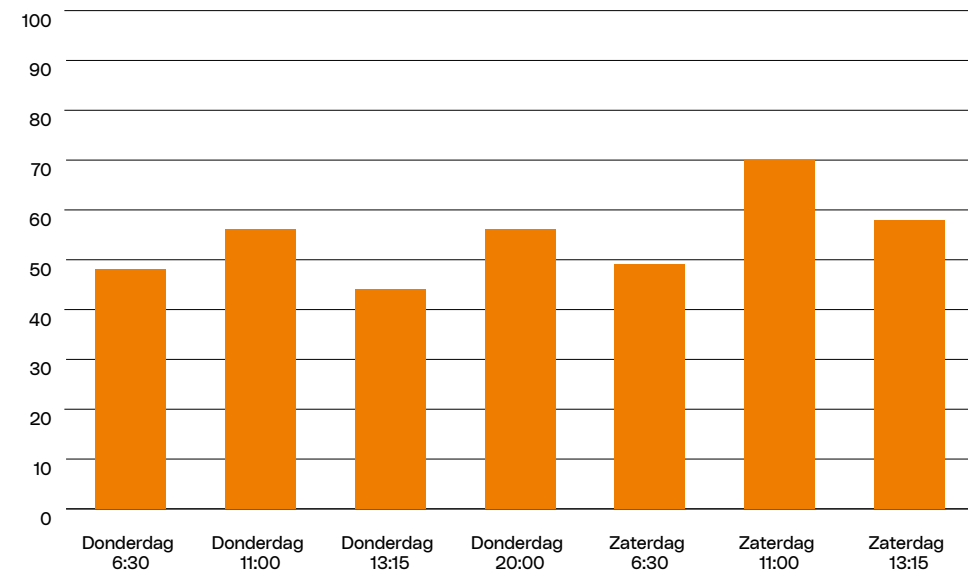

Grafiek 1. Vergelijking van de parkeerdruk op het Helperplein van 2017 en 2020

Verlengde Hereweg

Aan het deel van de Verlengde Hereweg tussen de Natte Brug en de Van Royenstraat is in 2012 als proef een blauwe zone ingevoerd. In 2018 is geconcludeerd dat deze blauwe zone niet goed functioneert en is betaald parkeren ingevoerd⁵.

De parkeerdruk van de Verlengde Hereweg in de jaren voor de invoer van het betaald parkeren is onbekend. De parkeerdruk kan daarom niet worden vergeleken. De gemiddelde bezettingsgraad aan de Verlengde Hereweg ligt met 55% een stuk hoger dan op het Helperplein.

Grafiek 2. Parkeerdruk Verlengde Hereweg

⁵ Huizenga, M. (2018, 18 april) Parkeer- en verkeersmaatregelen Helperplein en Verlengde Hereweg (wensen en bedenkingen) [Raadsbrief 6882414]

3

Parkeermotief

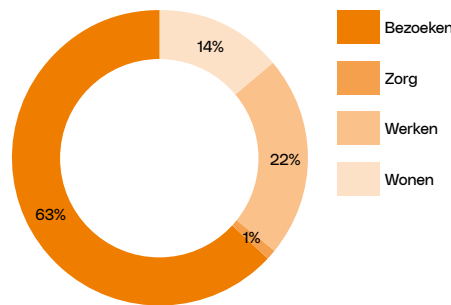
Het parkeermotief van de auto's die zijn geparkeerd in het gebied verschillen. In dit onderzoek maken we een onderscheid tussen 'wonen', 'bezoeken', 'werken' en 'zorg'. De parkeerplaatsen in het onderzoeksgebied zijn uitsluitend bedoeld voor de bezoekers van de winkels, horeca of andere voorzieningen die in het gebied zijn gevestigd. Voor het gebied zijn geen bewonersvergunningen afgegeven en alle geparkeerde auto's moeten zich aanmelden via de parkeerautomaten. De enige uitzondering hierop zijn de 'verzorgendenvergunning' en 'praktijkvergunning' die zijn afgegeven voor de vier huisartsenposten die zijn gevestigd in een gebouw op het Helperplein. In totaal zijn er tien kentekens die deze vergunning hebben voor dit gebied.

In onderstaand overzicht staat wanneer iemand met welk parkeermotief wordt geregistreerd.

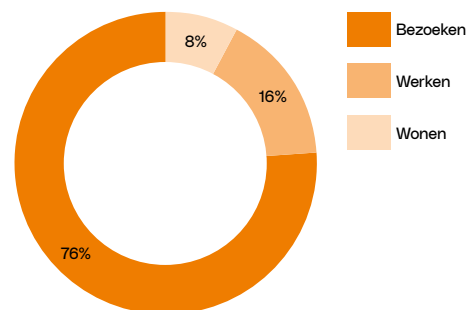
- Parkeermotief **wonen** Voertuig geparkeerd voor 6:30 uur
- Parkeermotief **bezoeken** Voertuig geparkeerd na 6:30 uur én op één meetmoment geregistreerd
- Parkeermotief **werken** Voertuig geparkeerd na 6:30 én meerdere meetmomenten geregistreerd
- Parkeermotief **zorg** Voertuig staat geregistreerd als 'verzorgende' of 'praktijk vergunning'

Parkeermotief Helperplein

Op het Helperplein wordt op donderdag voor alle motieven geparkeerd. Het parkeermotief zorg is nihil en op zaterdag zelfs afwezig. Grafiek 3. en 4. geven het gemiddelde parkeermotief weer gedurende de hele dag van de geparkeerde auto's. Het gemiddelde aandeel bezoekers ligt met 76% op zaterdag hoger dan de 63% op donderdag. Ook in de meting uit 2017 was een vergelijkbaar verschil waar te nemen en kan worden verklaard doordat zaterdag de drukste dag is voor de meeste winkels.

Grafiek 3. Gemiddeld parkeermotief Helperplein; donderdag

Grafiek 4. Gemiddeld parkeermotief Helperplein; zaterdag

Donderdag

Wanneer de parkeermotieven op de donderdag uit 2017 worden vergeleken met die van 2020 (Tabel 1) is allereerst te zien dat in 2017 geen motieven zijn onderscheiden om 20:00 uur. In 2017 vond om 20:00 uur de laatste meting plaats, waardoor de motieven niet konden worden vastgesteld.

Uit de metingen is te zien dat zowel het absolute als het relatieve aantal geparkeerde auto's met het motief wonen is afgenomen. Het aantal auto's met parkeermotief werken is afgenomen, maar het aandeel auto's met parkeermotief werken blijft het vrijwel gelijk.

Het aantal bezoekers is licht gedaald ten opzichte van 2017, maar is in relatieve zin gegroeid. Op deze donderdag zijn twee auto's met het parkeermotief zorg geregistreerd.

Zaterdag

Wanneer de metingen uit 2017 worden vergeleken met die in 2020 (Tabel 2) is te zien dat zowel het absolute als het relatieve aantal auto's met motief wonen sterk is afgenomen. Het aantal auto's met parkeermotief werken is ongeveer gehalveerd, maar als aandeel van het totaal blijft het vrijwel gelijk. Het aantal bezoekers is sterk afgenomen ten opzichte van 2017, maar is in relatieve zin gegroeid. In absolute zin is het aantal geparkeerde auto's sterk afgenomen. Het aandeel van bezoekers is echter gegroeid. Vooral bewoners en werknemers parkeren minder op het Helperplein. Het parkeermotief zorg is niet meegenomen, omdat deze niet voorkomt op de metingen op de onderstaande tijden.

Samenvattend

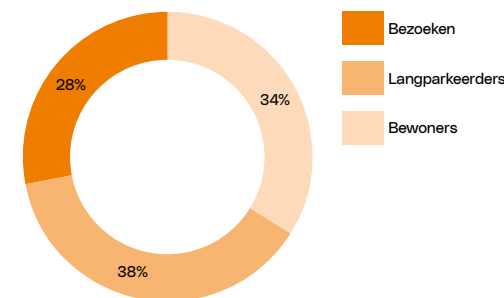
Op zowel de donderdag als de zaterdag is het aantal auto's met het parkeermotief wonen sterk afgenomen. Ook in relatieve zin is het aandeel bewoners gedaald.

Het aantal werknemers is sterk afgenomen, maar in relatieve zin vrijwel gelijk gebleven op beide dagen. Het aantal bezoekers op de donderdag is om 13:15 uur gedaald, maar in relatieve zin iets toegenomen om 11:00 uur en om 13:15 uur gelijk gebleven. De grootste verandering in aantal bezoekers is waar te nemen op zaterdag. Deze is op beide meetmomenten bijna gehalveerd, maar doordat het totaal aantal geparkeerde auto's sterk is gedaald, is het aandeel bezoekers op de zaterdag toegenomen.

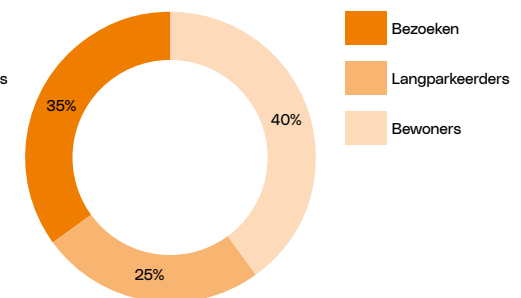
Parkeermotief Verlengde Hereweg

Aan de Verlengde Hereweg wordt op beide dagen voor de motieven wonen, werken en bezoeken geparkeerd. Het parkeermotief zorg is op beide dagen afwezig en kan worden verklaard door de locatie van de huisartsenposten aan het Helperplein. Grafiek 5. en 6. geven het gemiddelde parkeermotief weer gedurende de tijden van betaald parkeren. Het gemiddelde aandeel bezoekers ligt in vergelijking tot het Helperplein meer dan de helft lager. Aan de Verlengde Hereweg wordt in het weekend voornamelijk geparkeerd met het parkeermotief wonen en doordeweeks met het parkeermotief werken.

De bezettingsgraad van de parkeerplekken aan de Hereweg ligt echter wel tussen de 29% en 60% op donderdag en tussen de 44% en 71% op zaterdag (Tabel 3 en 4.). Tijdens het grootste deel van de dag zijn bijna de helft van alle parkeerplekken beschikbaar.

Grafiek 5. Gemiddeld parkeermotief Verlengde Hereweg; donderdag

Grafiek 6. Gemiddeld parkeermotief Verlengde Hereweg; zaterdag

Donderdag

De gemiddelde bezettingsgraad op de tijden van het betaald parkeren⁶ aan de Verlengde Hereweg op donderdag is 53% (Tabel 3). Ook aan de Verlengde Hereweg zijn gemiddeld gezien de hele dag ongeveer de helft van de parkeerplekken beschikbaar. Van de geparkeerde auto's ligt het aandeel met parkeermotief bezoeken tussen de 16% en 44%. Dat betekent dat gedurende de hele dag meer langparkeerders dan bezoekers staan geparkeerd aan dit deel van de Verlengde Hereweg.

Zaterdag

De gemiddelde bezettingsgraad op de tijden van het betaald parkeren⁷ aan de Verlengde Hereweg op zaterdag zijn vergelijkbaar met donderdag. Op zaterdag ligt het aandeel geparkeerde auto's met parkeermotief bezoeken tussen de 16% en 44%. Dat betekent dat gedurende de hele dag meer langparkeerders dan bezoekers staan geparkeerd aan de Verlengde Hereweg.

Conclusie metingen

Helperplein

Op het Helperplein is de bezettingsgraad gedaald in vergelijking tot 2017. Er parkeren dus minder mensen op het Helperplein. Ook is het parkeermotief bezoeken gestegen ten opzichte van wonen. Het aandeel niet-bezoekers is sterker afgenomen dan het aandeel bezoekers.

De problematiek van forenzen, ondernemers, werknemers en bewoners die langdurig op het Helperplein parkeren is verbeterd ten opzichte van 2017. Op het Helperplein zijn meer beschikbare parkeerplekken en de gebruikte plekken worden minder vaak oneigenlijk gebruikt.

Verlengde Hereweg

De metingen aan de Verlengde Hereweg zijn niet te vergelijken met de situatie voor de invoer van betaald parkeren, wegens het ontbreken van data. Wel is te zien dat gemiddeld gezien de parkeerplekken voor de ongeveer de helft zijn gevuld. De geparkeerde auto's die er staan hebben echter wel voor het grootste gedeelte een ander parkeermotief dan bezoeken. Op donderdag is het gemiddelde aandeel bezoekers 28% en op zaterdag 35%. Hoewel uit de metingen blijkt dat er nog voldoende parkeerplekken zijn, blijkt uit de metingen van het parkeermotief dat de parkeerplekken aan de Verlengde Hereweg voornamelijk door bewoners en werknemers worden gebruikt.

⁶ Betaald parkeren op donderdag is tussen 9:00 en 21:00 uur.

⁷ Betaald parkeren op zaterdag is tussen 9:00 en 18:00 uur.

4

Interviews

Het betaald parkeren is in december 2020 ingevoerd op verzoek van bewoners en ondernemers uit de buurt. Om te beoordelen in hoeverre met deze maatregel het gewenste effect is bereikt, zijn de ondernemers en bewoners opnieuw gevraagd om de huidige situatie te beoordelen. Ook twee medewerkers van de gemeente Groningen die zich bezighouden met straatparkeren zijn bevroegd naar de parkeersituatie in het onderzoeksgebied.

Wijkcomité Helpman

Voor het perspectief van de bewoners is de secretaris van Wijkcomité Helpman geïnterviewd. Het Wijkcomité Helpman is opgericht in 1920 en behartigt de belangen van burgers in de wijk Helpman. Het Wijkcomité is vaker de gesprekspartner van de gemeente en ondersteunt wijkinitiatieven van zowel individuele bewoners als groepen bewoners.

Betaald parkeren

Het Wijkcomité gaf aan dat bij het invoeren van betaald parkeren tussen de Weg der Verenigde Naties en de Helperbrink de parkeerdruk toenam op het Helperplein en het deel van de Verlengde Hereweg ten zuiden van de Helperbrink. De meeste parkeeroverlast werd veroorzaakt door werknemers van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de omliggende kantoorgebouwen. Dit resulteerde erin dat er niet voldoende parkeerplekken waren voor de bezoekers van het winkelcentrum. Het wijkcomité geeft aan dat bij de invoer van betaald parkeren deze grens telkens opschuift naar de eerstvolgende gratis parkeervoorziening

Blauwe zone

De blauwe zone aan de Verlengde Hereweg functioneerde niet, doordat er niet op werd gehandhaafd. Volgens het Wijkcomité heeft de huidige situatie met betaald parkeren dit probleem verholpen. Bij de invoering van het betaald parkeren, onder het beding van anderhalf uur gratis parkeren aan de Verlengde Hereweg en het Helperplein, verdween ook de parkeerproblematiek op beide plekken. Het Wijkcomité vindt de huidige parkeermaatregel daarom 'een prima optie om langgeparkeerde auto's te weren'.

Verschuiving parkeerdruk

Vanuit de straten rondom het winkelcentrum waar nog geen betaald parkeren is ingevoerd is door enkele bewoners wel aangegeven dat na de invoer van betaald parkeren het in deze straten op sommige momenten drukker is geworden met auto's van winkelpersoneel of ondernemers.

Winkeliersvereniging Helpman

Voor het perspectief van de ondernemers is de voorzitter van de winkeliersvereniging geïnterviewd. Het doel van de winkeliersvereniging is om meer verbondenheid te creëren tussen de individuele leden en gezamenlijk op te trekken als ondernemers in het gebied. De winkeliersvereniging heeft ook de vergaderingen bijgewoond voor de invoer van het betaald parkeren en heeft hiervoor een visie aangeleverd.

Situatie voor invoer van betaald parkeren

De winkeliersvereniging geeft aan dat voor de invoer van het betaald parkeren vanaf 's ochtends om 9:00 uur tot 17:00 uur 's middags een groot deel van de parkeerplaatsen direct al vol stond met werknemers van DUO en de Belastingdienst. De vrees van de ondernemers is dat wanneer er overal betaald parkeren wordt ingevoerd, dat dezelfde groep weer opnieuw gebruik maakt van de tijd dat er gratis geparkeerd mag worden op het Helperplein.

Effect van betaald parkeren

De winkeliersvereniging is blij met de invoer van het betaald parkeren na 1,5 uur.

De maatregel heeft ertoe geleid dat er meer parkeerplaatsen beschikbaar zijn voor bezoekers van de winkels en horeca in het gebied. Op het Helperplein heeft de invoer van het betaald parkeren het gewenste effect. Wel benadrukt de vereniging dat wanneer het gratis parkeren wordt verlaagd naar een half uur of een uur, dit voor een hoop winkels aan het Helperplein een faillissement betekent.

Parkeerautomaat

De winkeliersvereniging geeft aan dat het gebruik en de instelling van de automaat onder een aantal ondernemers en klanten weerstand oproept. Door de plaatsing van de automaten in de zon, is voor de gebruiker niet altijd duidelijk leesbaar wat men intoetst. Zo komt het voor dat niet het juiste kenteken of de juiste tijd wordt ingevuld. Ook de beschrijving wat van de gebruiker wordt verwacht die de automaat geeft, wordt ervaren als onduidelijk.

Verlengde Hereweg

Een aantal ondernemers aan de Verlengde Hereweg heeft aangegeven ontevreden te zijn over de parkeersituatie. Zo staan er langs het gehele deel van de Verlengde Hereweg waar betaald parkeren is ingevoerd in totaal twee parkeerautomaten. Een staat aan ter hoogte van de Verlengde Hereweg 15 en de andere ter hoogte van Verlengde Hereweg 42a. De ondernemers geven aan dat het niet voor alle klanten duidelijk is dat wanneer men in het zuidelijke deel van de Verlengde Hereweg parkeert op het Helperplein een parkeerbewijs moet worden gehaald. Graag zouden zij meer automaten en duidelijkere instructies voor de mensen zien die parkeren aan de Verlengde Hereweg. Op dit moment wordt de parkeersituatie ervaren als onduidelijk en heeft men de vrees dat mensen daardoor niet zullen stoppen langs de Verlengde Hereweg. Ook verwacht de winkeliersvereniging dat door de onduidelijke plaatsing van de automaten er geen juridische grond is om te handhaven en dat daardoor het aantal langparkeerders is toegenomen⁸.

Minder parkeerplaatsen

Het bestuur van de winkeliersvereniging geeft aan dat het ontevreden is dat het aantal parkeerplekken is afgenomen bij de herinrichting van de Verlengde Hereweg. De herinrichting vond plaats na invoering van de in dit rapport onderzochte maatregelen. Een aantal plekken zijn verdwenen en een tweetal plekken zijn nu bestemd voor de bezorgscooters en -fietsen van twee pizzeria's die daar zijn gevestigd. Het voelt voor de ondernemers oneerlijk dat er enerzijds parkeerplaatsen moeten worden opgeheven en anderzijds wel plek wordt gemaakt voor de bezorgvoertuigen van andere ondernemers.

Betaald parkeren in de wijk

Op dit moment parkeren ondernemers en werknemers van de winkels de auto in de wijk, wanneer zij werken in het gebied. Zij zien het als een probleem wanneer er in de hele wijk betaald parkeren wordt ingevoerd. Sommige winkeleigenaren en werknemers kunnen niet met ander vervoer naar hun werk. Ook zijn er bezoekers die voor langere tijd moeten parkeren, bijvoorbeeld voor een lange behandeling (>2 uur) bij de parodontoloog aan het Helperplein. Deze bezoekers en werknemers kunnen bij de invoer van betaald parkeren niet meer met hun auto terecht, omdat er nergens in de wijk langer dan 2 uur kan worden geparkeerd in de openbare ruimte. De winkeliersvereniging zou hier graag een oplossing voor zien, voordat in de rest van de wijk Helpman betaald parkeren wordt ingevoerd.

Gemeente Groningen

Binnen de gemeente Groningen houdt één persoon zich bezig met de uitvoer van het beleid op straatparkeren. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoer van het gehele parkeerproces van straatparkeren, met uitzondering van de handhaving. De handhaving wordt uitgevoerd door de afdeling Toezicht en Handhaving. Van de afdeling Toezicht en Handhaving is een teamleider betaald parkeren geïnterviewd.

Situatie voor de maatregel

Beide personen beamen dat er sprake was van overlast van langparkeerders op het Helperplein en aan de Verlengde Hereweg. De blauwe zone die is ingevoerd langs de Verlengde Hereweg werkte niet naar behoren omdat een blauwe zone in de praktijk niet goed handhaafbaar is. In Groningen is in andere delen van de stad betaald parkeren ingevoerd om het probleem met langparkeerders op te lossen. Daar is in dit geval niet voor gekozen om kortparkeerders te faciliteren.

Handhaving

Met de huidige parkeersystemen die op de markt beschikbaar zijn, blijkt het niet mogelijk om een tijdelijk 'gratis' parkeerrecht te verstrekken. Dit wordt in het systeem niet geregistreerd. Wanneer iemand zijn auto aanmeldt voor anderhalf uur of korter, wordt het kenteken niet opgeslagen. Het gevolg is dat er niet kan worden gehandhaafd op het Helperplein en aan de Verlengde Hereweg. De leverancier van de parkeerdatabase heeft dit nog niet kunnen verhelpen, ondanks dat dit voor de invoering van de nieuwe parkeermaatregel door de leverancier is toegezegd. Ook de andere leverancier van parkeersystemen kan deze functionaliteit niet aanbieden.

Een tweede probleem met de handhaving van anderhalf uur gratis parkeerrecht, is dat het mogelijk is om dit recht te verlengen. Het is mogelijk om eerst een gratis parkeerrecht te registreren via de parkeerautomaat en vervolgens een tweede en derde gratis parkeerrecht te registreren via een parkeerapp als Parkmobile. Op deze manier is het mogelijk om de gehele dag gratis te parkeren. Ook als het parkeersysteem wel een onderscheid zou kunnen maken tussen 'geen parkeerrecht' en een 'gratis parkeerrecht', zou dit probleem blijven bestaan.

In sommige delen van de stad wordt de handhaving handmatig uitgevoerd. Voor de Verlengde Hereweg en het Helperplein is dit niet wenselijk, omdat er geen personeelscapaciteit voor is en deze vorm van handhaving te kostbaar is.

Samenvattend

Bewoners zijn tevreden over de nieuwe parkeersituatie op het Helperplein en aan de Verlengde Hereweg. Een aantal bewoners uit omliggende straten hebben aangegeven dat de parkeerdruk naar hun straten is verplaatst.

De invoer van betaald parkeren heeft ertoe geleid dat er meer parkeerplaatsen zijn voor klanten van de winkels aan de Verlengde Hereweg en het Helperplein. Het effect van het betaald parkeren op het Helperplein wordt als positief ervaren. Doordat de parkeerautomaten op het Helperplein zijn geplaatst in de zon, zijn deze echter niet goed leesbaar.

Wel is de winkeliersvereniging van mening dat de plaatsing van de parkeerautomaten langs de Verlengde Hereweg niet voldoende is. Ze zijn bang dat dit ertoe leidt dat

minder mensen parkeren in het gebied of er ten onrechte vanuit gaan dat zij gratis kunnen parkeren. Ook gaat de winkeliersvereniging er vanuit dat het aantal langparkeerders aan de Verlengde Hereweg is toegenomen, doordat de plaatsing van de automaten ertoe leidt dat er geen juridische grond voor handhaving is. Stadstoezicht geeft hierover aan dat er geen relatie is tussen de plek van de betaalautomaten en de handhaafbaarheid.

Ook zijn aan de Verlengde Hereweg parkeerplaatsen verdwenen bij de herinrichting van de weg en door deze toe te wijzen aan twee pizzeria's. Dit zorgt volgens een groep ondernemers dat op deze plek onvoldoende parkeerruimte is en mensen niet gemakkelijk bij winkels kunnen stoppen wanneer zij onderweg iets in de etalage zien.

De gemeente Groningen vindt het niet wenselijk om af te wijken van het parkeergime in de rest van de stad, door anderhalf uur gratis parkeren aan te bieden. Op dit moment handhaaft de afdeling Toezicht en Handhaving niet in het gebied, omdat de parkeerdatabase geen 'gratis parkeerrecht' registreert. Voor handmatige handhaving is niet voldoende capaciteit.

* Stadstoezicht geeft aan dat deze verwachting onjuist is en er voldoende grond is om te handhaven.

5

Conclusie

Dit onderzoek evalueert de effectiviteit van het invoeren van betaald parkeren, waarvan de eerste anderhalf uur gratis, aan een deel van de Verlengde Hereweg en het Helperplein. Het doel van deze maatregel was om de overlast van langparkeerders terug te dringen en de parkeerplaatsen in het gebied beschikbaar te houden voor bezoekers van de winkels en horeca.

Wanneer wordt gekeken naar de metingen is te zien dat het aantal geparkeerde auto's op het Helperplein is afgenomen en het aandeel bezoekers is toegenomen. Hier lijkt de betaald parkeren maatregel het gewenste effect te hebben bereikt.

De parkeersituatie aan de Verlengde Hereweg is anders. Het aandeel langparkeerders ligt op elk meetmoment hoger dan het aandeel bezoekers. De geparkeerde auto's die er staan, zijn dus voornamelijk van bewoners en mensen die lange tijd in Helpman verblijven, zoals de werknemers van de winkels of kantoorpanden aan het begin van de Verlengde Hereweg.

Op beide locaties ligt de gemiddelde bezettingsgraad rond de 50%. Dat betekent dat gemiddeld gezien de helft van de parkeerplekken gedurende de hele dag beschikbaar zijn. De vraag is daarom of er op dit moment nog steeds sprake is van parkeeroverlast door langparkeerders, aangezien er voldoende plekken lijken te zijn voor bezoekers.

Ook de bewoners van Helpman geven aan tevreden te zijn over de nieuwe parkeersituatie. De ondernemers beamen dat het de parkeermaatregel het gewenste effect heeft bereikt op het Helperplein, maar benadrukken dat het anderhalf uur gratis parkeren essentieel is voor het voortbestaan van de winkels in het gebied.

De winkeliersvereniging is niet geheel tevreden over de situatie aan de Verlengde Hereweg. Weliswaar is de parkeerdruk afgenomen, maar de plaatsing van de parkeerautomaten en het gebrek aan bewegwijzering naar de locatie van de automaten is in de ogen van de winkeliersvereniging ongelukkig. Zij verwachten dat hierdoor enerzijds dat er meer langparkeerders zullen zijn aan de Verlengde Hereweg, maar bezoekers niet goed weten waar ze aan toe zijn. Daarbij zijn zij ontevreden over het verdwijnen van de parkeerplekken aan de Verlengde Hereweg door de herinrichting en de toekenning van parkeerplekken aan bezorgvoertuigen van twee pizzeria's. Zij zouden graag zien dat er meer parkeerautomaten worden geplaatst en betere informatievoorziening over het betaald parkeren in de straat is te zien.

De gemeente geeft aan dat de anderhalf uur waarin gratis geparkeerd kan worden, technische beperkingen kent. Het inrichten van de parkeerautomaten voor het verstrekken van een 'gratis parkeerrecht' op dit moment onmogelijk, waardoor de automaat de aanmelding van kentekens niet registreert. Als gevolg controleert de gemeente Groningen niet op betaald parkeren op het Helperplein en aan het deel van de Verlengde Hereweg.

Eindoordeel

Het doel van het invoeren van de maatregel 'betaald parkeren, waarvan de eerste anderhalf uur gratis', op het Helperplein en een deel van de Verlengde Hereweg is behaald. Er staan relatief gezien meer bezoekers op het Helperplein en op beide locaties is gedurende de hele dag voldoende plek beschikbaar. Het is alleen onbekend of deze parkeersituatie ook zo blijft. Aan de Verlengde Hereweg is voorheen een blauwe zone ingevoerd, waar ook niet op kon worden gehandhaafd. Toen dit bekend werd onder de mensen die vaker in het gebied kwamen, nam het aantal langparkeerders enorm toe. De huidige parkeersituatie is vergelijkbaar. De ingevoerde maatregel lijkt op dit moment te werken, maar wanneer het aantal langparkeerders toeneemt, kan de gemeente daar niet op handhaven. De situatie is daarom niet houdbaar en heeft op termijn een alternatief.

Bijlage 1 Parkeermotiefvergelijking Helperplein

Parkeermotief Helperplein - Donderdag								
	06:30		11:00		13:15		20:00	
	2017	2020	2017	2020	2017	2020	2017	2020
Totaal	47	21	152	99	142	99	92	41
Wonen	47	21	28	4	18	10	-	5
Wonen (%)	100%	100%	18%	4%	13%	10%	-	12%
Werken	0	0	37	19	37	27	-	12
Werken (%)	0%	0%	24%	19%	26%	27%	-	29%
Bezoeken	0	0	87	76	87	60	-	24
Bezoeken (%)	0%	0%	57%	77%	61%	61%	-	59%
Zorg	0	0	0	0	0	2	-	0
Zorg (%)	0%	0%	0%	0%	0%	2%	-	0%

Tabel 1. Vergelijking parkeermotieven Helperplein - Donderdag

Parkeermotief Helperplein - Zaterdag						
	06:30		11:00		13:15	
	2017	2020	2017	2020	2017	2020
Totaal	39	7	170	79	173	84
Wonen	39	7	24	3	28	4
Wonen (%)	100%	100%	14%	4%	16%	5%
Werken	0	0	25	12	25	13
Werken (%)	0%	0%	15%	15%	14%	15%
Bezoeken	0	0	121	64	120	67
Bezoeken (%)	0%	0%	71%	81%	69%	80%

Tabel 2. Vergelijking parkeermotieven Helperplein - Zaterdag

Bijlage 2 Parkeermotiefvergelijking Verlengde Hereweg

Parkeermotief Verlengde Hereweg - Donderdag								
	6:30	8:45	11:00	13:15	15:30	17:45	20:00	21:30
Totaal	22	20	25	20	27	26	25	13
Bezettingsgraad	49%	44%	56%	44%	60%	58%	56%	29%
Wonen	22	10	6	6	6	10	11	6
Wonen (%)	100%	50%	24%	30%	22%	38%	44%	46%
Werken	0	6	8	9	10	11	10	7
Werken (%)	0%	30%	32%	45%	37%	42%	40%	54%
Bezoeken	0	4	11	5	11	5	4	0
Bezoeken (%)	0%	20%	44%	25%	41%	19%	16%	0%

Tabel 3. Vergelijking parkeermotieven Verlengde Hereweg - Donderdag

Parkeermotief Verlengde Hereweg - Zaterdag						
	6:30	8:45	11:00	13:15	15:30	17:45
Totaal	22	23	32	26	20	24
Bezettingsgraad	49%	51%	71%	58%	44%	53%
Wonen	22	18	12	7	7	6
Wonen (%)	100%	78%	38%	27%	35%	25%
Werken	0	3	5	8	7	8
Werken (%)	0%	13%	16%	31%	35%	33%
Bezoeken	0	2	15	11	6	10
Bezoeken (%)	0%	9%	47%	42%	30%	42%

Tabel 4. Vergelijking parkeermotieven Verlengde Hereweg - Zaterdag

